

РЕЦЕНЗИЯ

от проф. д-р Теодора Стойчева Стоева

на дисертационния труд на Милен Ангелов Минев

на тема: "Самооценка и психопатологични симптоми в юношеска възраст"

за присъждане на образователната и научна степен „доктор“

по научна специалност "Медицинска психология"

професионално направление 3.2. Психология

област на висшето образование 3. Социални, стопански и правни науки

Актуалност и значимост на проблема

В представената дисертация се третира един изключително актуален проблем, доколкото както показват съвременните психологически изследвания, през последните години, както в България, така и в другите страни, невротите и невротичните реакции в края на юношеството нарастват от два до три пъти в сравнение с предходните периоди. Това обстоятелство определя и високата познавателна стойност на разработката, насочена към изследване на динамиката, свързана със самооценката и психопатологичната симптоматика в горна училищна възраст. Условие за адекватното подпомагане на юношите в прехода към зрелостта е познаването на динамиката в развитието на личността и предпоставките за възникването на психологически проблеми в този период. Разкриването на тези предпоставки ще допринесе за разработването на програми за здравна политика, на психологически интервенции за промяна на неадаптивните модели на заболяванията, ще повиши възможностите за адекватна превенция в училищната практика. Всичко това очертава и голямата приложна значимост на разглеждания проблем.

Научна и методологическа обосновка на проблема

Изборът на тема показва информираност и задълбочено проучване на литературните източници в областта на психопатологията, и по-конкретно на

психопатологичните прояви в периода на юношеството.Както спрешедливо отбелязва докторанта:“В научната литература вече е доказана връзката между самооценката и психопатологичната симптоматика“. Този факт подчертава необходимостта клиничните психолози да познават взаимосвръзката на самооценката с психопатологичната симптоматика за осигуряване на по-ефективни психологически грижи за юношите с подобни проблеми. Не достатъчно конкретизирани, обаче, се оказват факторите, които обуславят тази симптоматика.Това обстоятелство, свързано с откриване на нерешени проблеми, насочва изследователския интерес на докторанта правомерно към проучването на тези фактори, което би допринесло за подпомагане на взаимодействието с юношите и изграждането на индивидуализирани психотерапевтични подходи на лечение.

Теоретичният дизайн е разгърнат в две направления, отнасящи се до компетентното и терминологично прецизиране на градивните конструкти на дисертацията, свързани със самооценката и психопатологията в юношеска възраст. Изложението се реализира съобразно научно утвърдената схема на преход от общо към частно, като изследователският фокус постепенно се стеснява, преминавайки от категории с по-глобално съдържание като „аз-образа“ и „идентичността“, достигайки до конструкта за самооценка, третирана в контекста на юношеската възраст.Проследена е еволюцията в развитието на този конструкт, базирайки се на частни теории, превърнали се в класически модели за самооценка- на У.Джеймс,М.Розенберг и К.Купърсмит.Представени са и възгледите и на емблематични за психологическата наука учени-като Роджерс и Маслоу, третиращи концепта за самооценка като част от фундаментална теория.Авторските коментари на тези възгледи са придружени с извеждането на изводи за самооценката в юношеска възраст.С оглед на специфичната изследователска цел в тези изводи се експлицира връзката между самооценката и психичното здраве в този възрастов период.

Съвсем основателно Минев залага като лайтмотив, пронизващ съдържателно цялата разработка-идеята за високата положителна самооценка като ключов индикатор за афективния баланс на личността на юношата. Логично продължение на тази идея се явява тезата, развита от автора и издигната като водеща хипотеза за това, че липсата на психопатологична симптоми е предпоставка

